

PODSTAWOWE WIELKOŚCI MAKROEKONOMICZNE I ZMIANY ORGANIZACYJNO-PRAWNE W SEKTORZE BANKOWYM W IV KWARTALE 2006 ROKU^{*)}

OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

Oficjalne stopy: rezerwy obowiązkowej i procentowe

Tabela 1. Stopa rezerwy obowiązkowej i podstawowe stopy procentowe NBP

<i>%</i>	X–XII 2006 r.
Stopa rezerwy obowiązkowej	3,50
Stopa kredytu lombardowego	5,50
Stopa redyskonta weksli	4,25
Stopa referencyjna	4,00
Stopa depozytowa	2,50

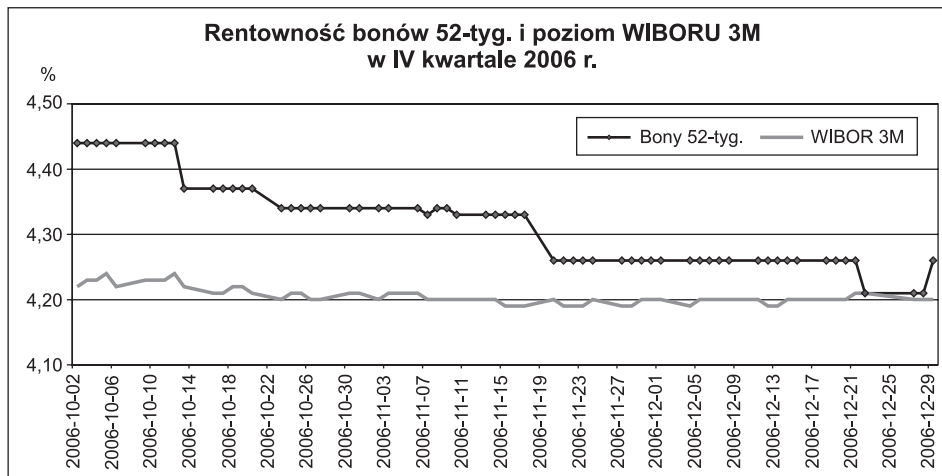
Źródło: Dziennik Urzędowy NBP.

W IV kwartale 2006 r. Rada Polityki Pieniężnej nie zmieniła podstawowych stóp procentowych NBP. Pozostały one na poziomie obowiązującym od 1 marca 2006 r.

^{*)} Autorka jest pracownikiem Departamentu Analiz w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

Podstawowe rynkowe stopy procentowe

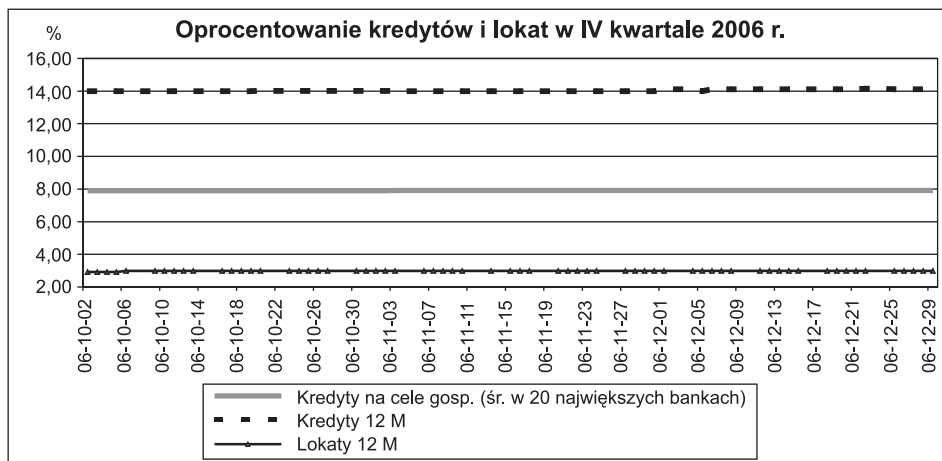
Wykres 1

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

- ❖ W IV kwartale 2006 r. – w porównaniu z III kwartałem – średnia rentowność 52-tygodniowych bonów skarbowych obniżyła się o 0,06 p.p. do 4,32%. Średni poziom 3-miesięcznego WIBOR-u w okresie październik–grudzień 2006 r. wyniósł 4,21% i był wyższy od średniej wielkości z poprzedniego kwartału o 0,02 p.p.

Wykres 2

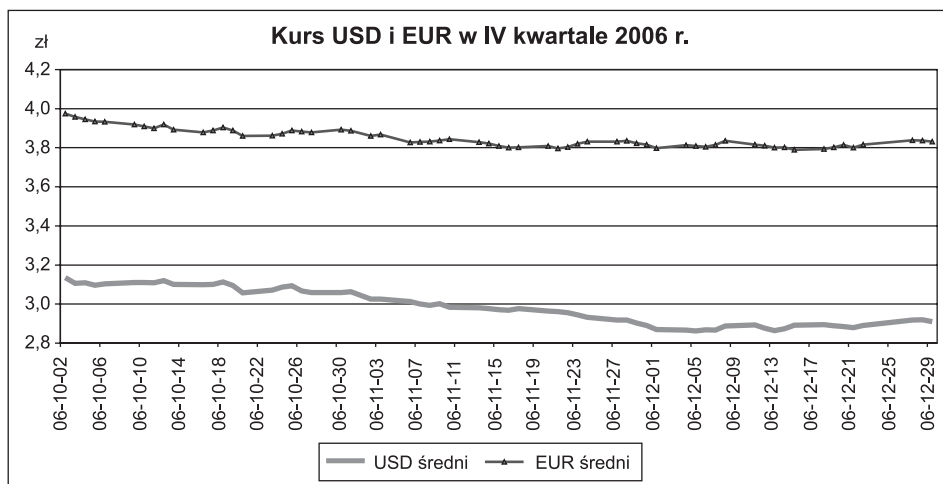

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

- ❖ Średnie oprocentowanie kredytów na cele gospodarcze było wyższe o 0,01 p.p. i wyniosło 7,91%. Wzrosło również oprocentowanie 12-miesięcznych kredytów dla ludności – średnia za IV kwartał 2006 r. zwiększyła się o 0,09 p.p. do 14,13%. Średnie oprocentowanie lokat 12-miesięcznych pozostało na poziomie 2,98%.

Kursy walutowe

Wykres 3

Źródło: Dane NBP; opracowanie własne.

- ❖ W IV kwartale 2006 r. nastąpiło dalsze umocnienie się złotego względem dolara amerykańskiego i euro. Średni kurs dolara amerykańskiego obniżył się z 3,1029 zł w poprzednim kwartale do 2,9868 zł. Średni kurs euro był niższy o 11 groszy i wyniósł 3,8487 zł.

ZMIANY WŁASNOŚCIOWE I ORGANIZACYJNE W SEKTORZE BANKOWYM

Komisja Nadzoru Bankowego w IV kwartale 2006 r. wydała zezwolenie:

- ❖ na wykonywanie przez Banco Comercial Portugues SA z siedzibą w Oporto prawa ponad 50% głosów, nie więcej niż 66% głosów na walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku Millennium SA z siedzibą w Warszawie oraz zezwolenia na udział w kapitale zakładowym Banku Millennium SA.

Informacje o bankach

❖ Informacje o **Banku Pekao SA** i **Banku BPH SA**:

- Włoski UniCredito poinformował o rozpoczęciu procedury łączenia dwóch polskich banków, w których jest głównym inwestorem. Będzie to nie tylko największa polska fuzja bankowa, ale też pierwsza tego typu transakcja w Europie polegająca na podzieleniu banku i tylko w części przyłączeniu do innej instytucji. Akcjonariusze Banku BPH SA dostaną w zamian akcje Banku Pekao SA – wartość emisji przeznaczonych na ten cel szacuje się na około 2–3 mld zł. Bank Pekao SA wchłonie ponad 260 placówek Banku BPH SA i najprawdopodobniej ponad połowę jego aktywów. Na koniec 2007 r., czyli w momencie zakończenia fuzji, Bank Pekao SA będzie największym bankiem w Polsce. W tym też czasie będzie już trwał międzynarodowy przetarg, podczas którego UniCredito musi sprzedać część Banku BPH SA. Według porozumienia między inwestorem i Skarbem Państwa, część ta ma być normalnie działającym bankiem, z własną centralą i siecią 200 placówek.
- W dniu 12 listopada 2006 r. Zarządy Banku Pekao SA oraz Banku BPH SA podjęły uchwały o zamiarze integracji Banku Pekao SA z Bankiem BPH SA, w drodze podziału Banku BPH SA przez przeniesienie części majątku Banku BPH SA w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa na Bank Pekao SA w zamian za akcje Banku Pekao SA, które obejmą akcjonariusze Banku BPH SA. Każdy akcjonariusz Banku BPH SA otrzyma 3,3 akcji Banku Pekao SA za każdą posiadaną akcję Banku BPH SA.

Z komunikatu podanego przez Bank Pekao SA wynika, że część majątku Banku BPH SA, której przeniesienie na Bank Pekao SA jest planowane, obejmuje według zestawienia pro-forma aktywów i pasywów na 1 października 2006 r.: 27,3 mld zł należności netto od klientów, 33,8 mld zł zobowiązań wobec klientów oraz kapitały własne w wysokości 4,9 mld zł. Jednocześnie Bank BPH SA pozostanie samodzielnym podmiotem z siecią 200 placówek, który będzie kontynuował dotychczasowy zakres oferty produktowej Banku.

Według zestawienia pro-forma aktywów i pasywów 1 października 2006 r., Bank BPH SA po przeprowadzeniu podziału będzie posiadał łączne aktywa w wysokości 8,6 mld zł, a także 5,3 mld zł należności netto od klientów oraz kapitały własne w wysokości 1,4 mld zł. Pod względem wysokości funduszy własnych po podziale będzie 10. bankiem, a pod względem wysokości aktywów 14.

Zawarte w kwietniu 2006 r. porozumienie między rządem Polski a UCI przewiduje również, że pracownicy otrzymają dwuletnie gwarancje zatrudnienia.

- 13 grudnia 2006 r. upłynął termin składania ofert kupna pakietu kontrolnego akcji mini-BPH. Łącznie złożonych zostało ok. 12 ofert. Wśród zainteresowanych nabyciem mini-BPH wymienia się austriacki Raiffeisen Bank, belgijskie grupy Fortis i KBC oraz francuski Credit Agricole. Włoski UniCredito, do którego należy 71,03% akcji Banku BPH SA, przedstawił szczegółowe dane

o banku w tzw. memorandum informacyjnym, które skierowano do 20 inwestorów. W memorandum wymieniono kilka warunków, które będzie musiał spełnić nowy inwestor:

- ✓ mini-BPH musi pozostać na giełdzie,
- ✓ wszyscy pracownicy (3,2 tys.) mają do końca marca 2008 r. gwarancję zatrudnienia,
- ✓ razem z bankiem UniCredito sprzedaje towarzystwo funduszy inwestycyjnych,
- ✓ Skarb Państwa, który ma 3,7% akcji Banku BPH SA, ma mieć w radzie nadzorczej spółki 2 nieusuwalnych członków,
- ✓ nowy inwestor może korzystać z nazwy, ale nie może ona w żaden sposób kojarzyć się z grupą Banku Austria Creditanstalt i HVB, która została kupiona przez UniCredito (w obecnym logo są elementy, które wykorzystują także inne spółki grupy HVB).

Nowy właściciel może być wyłoniony w ciągu pierwszych 4 miesięcy 2007 r., a zakończenie całej transakcji planowane jest na III kwartał 2007 r. Obecnie wiadomo, że mini-BPH będzie miał 645 tys. klientów detalicznych i małych przedsiębiorstw. Analitycy szacują wartość mini-BPH na ok. 4,5 mld zł, czyli 3,2 razy wartość księgową spółki. Bankowcy twierdzą, że UniCredito uzyska za mini-BPH najwyżej 1 mld euro.

❖ Informacje o **Skandinaviska Enskilda Banken AB (SA) Oddział w Polsce:**

- Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) otworzył w Polsce swój oddział. Szwedzki bank zamierza skoncentrować się na obsłudze firm skandynawskich, niemieckich i pochodzących z innych krajów nadbałtyckich (w Polsce działa już ok. 2 tys. takich przedsiębiorstw). W I kwartale 2007 r. ruszy projekt private banking. Szwedzi nie planują natomiast na razie wejścia na rynek detaliczny. SEB ma w Polsce spółkę leasingową (działa od maja 2006 r.) i towarzystwo funduszy inwestycyjnych.

❖ Informacje o **Fortis Banku Polska SA:**

- W październiku 2006 r. akcjonariusze Fortis Banku Polska SA podjęli decyzję o podwyższeniu kapitału o 50,8 mln zł przez emisję 1,7 mln akcji spółki. Wartość nominalna jednej akcji wyniosła 30 zł. Po sfinalizowaniu tej emisji kapitały Fortis Banku Polska SA wyniosą 503,4 mln zł. Emisja jest skierowana tylko do jednego akcjonariusza – belgijskiego Fortis Banku.

❖ Informacje o **Dominet Banku Polska SA:**

- 30 października 2006 r. belgijska grupa finansowa Fortis, kontrolująca już Fortis Bank Polska SA, podpisała umowę kupna spółki Dominet, jedynego właściciela Dominet Banku SA. Wartość transakcji szacuje się na ok. 700 mln zł. Nowy właściciel Dominet Banku SA nie zamierza go w najbliższym czasie łączyć z Fortis Bankiem Polska SA. Inwestor chce jedynie przenieść do Dominet Banku SA te departamenty Fortis Banku Polska SA, które zajmowały się banko-

wością konsumencką (kredyty gotówkowe, karty kredytowe). W przyszłości planowana jest jednak fuzja obu banków.

❖ Informacje o **PKO BP SA**:

- 6 listopada 2006 r. był pierwszym dniem notowań akcji pracowniczych PKO BP SA. Właściciela zmieniło 7,95 mln akcji PKO BP SA, obroty wyniosły prawie 630 mln zł. Ze względu na duże zainteresowanie akcjami pracowniczymi, głównie ze strony inwestorów finansowych, notowania akcji były wyższe niż oczekiwali analitycy. W wyniku tego cena akcji PKO BP SA na koniec dnia wyniosła 39,8 zł, tj. o 0,5% mniej niż cena zamknięcia poprzedniego dnia.

❖ Informacje o **PKO BP SA i Banku Pekao SA**:

- PKO BP SA i Bank Pekao SA zamierzają wzmocnić kapitałowo swoje spółki na Ukrainie. Należący do PKO BP SA Kredobank zajmuje 26 miejsce wśród banków ukraińskich pod względem wielkości aktywów. W planach PKO BP SA jest zainwestowanie w blisko 200 nowych małych oddziałów Kredobanku (obecnie ma 72 placówki), co pozwoliłoby mu stać się liderem rynku w zachodniej Ukrainie. Duże inwestycje w oddziały zapowiedział także zarząd Banku Pekao SA, posiadającego kontrolny pakiet akcji UniCredito Ukraina (63 pozycja w rankingu). Jednym z głównych celów UniCredito Ukraina jest osiągnięcie 10% udziału na rynku kredytów. Bank zamierza rozwinąć sieć placówek – do końca 2007 r. będzie ich 60, a w 2009 r. 150. UniCredito Ukraina ma stać się dochodowy pod koniec 2008 r.
- Bank Pekao SA planuje nabycie 100% akcji HVB Ukraina za kilkadziesiąt milionów euro. Po zakupie HVB Ukraina na wiosnę 2007 r. ma dojść do jego konsolidacji z Bankiem Pekao SA, który na Ukrainie występuje pod nazwą UniCredito Bank Ukraina. HVB Ukraina należy do pierwszej dziesiątki korporacyjnych banków na Ukrainie, ale po zakupie przez Bank Pekao SA ma mieć charakter uniwersalny. Po tej transakcji Bank Pekao SA będzie największym polskim inwestorem na Ukrainie. Prezes Banku Pekao SA nie wykluczył dalszych inwestycji w tym kraju.

❖ Informacje o **BOŚ SA**:

- W grudniu 2006 r. walne zgromadzenie akcjonariuszy BOŚ SA uchwaliło emisję akcji o wartości blisko 260 mln zł. Będzie to pierwsza emisja akcji BOŚ SA od 1997 r. Subskrypcja nowych akcji jest zaplanowana na luty 2007 r.

Emisja została skierowana do NFOŚiGW, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i do lasów państwowych. Jeśli nie obejmą oni nowych udziałów, będą mogli wyznaczyć uprawnionych do tego inwestorów. Gdyby tacy się nie znaleźli, rozmowy z wybranymi podmiotami w sprawie objęcia emisji będzie mógł podjąć sam zarząd BOŚ SA. Zarząd ustalił cenę emisyjną na 92 zł.

❖ Informacje o **BISE SA**:

- 22 grudnia 2006 r. Bank DnB NOR SA podpisał umowę kupna 76,28% akcji BISE SA z największymi udziałowcami tego banku – Crédit Coopératif i Agencją

Rozwoju Przemysłu. Umowa jest warunkowa, wymaga uzyskania zgody KNB oraz UOKiK. DnB NORD SA skieruje też ofertę do akcjonariuszy mniejszościowych Banku BISE SA. Oba banki wzajemnie się uzupełniają. Bank DnB NORD Polska SA specjalizuje się w segmencie dużych i średnich przedsiębiorstw, oferuje nowoczesne produkty i usługi dla korporacji. Bank BISE SA obsługuje natomiast małe i średnie firmy, jednostki samorządu terytorialnego oraz klientów indywidualnych, ma sieć 45 oddziałów.

Po zamknięciu transakcji i uzyskaniu wszelkich niezbędnych zezwoleń – najprawdopodobniej w pierwszym kwartale 2007 r. – rozpocznie się integracja obu banków, która powinna zakończyć się do końca 2008 r. Do tego czasu banki będą najprawdopodobniej działać pod dotychczasowymi markami. Banki będą obsługiwać ponad 500 klientów korporacyjnych, prawie 6 tys. małych i średnich firm oraz niemal 35 tys. klientów indywidualnych, a także ponad 1 tys. jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.

❖ Informacje o **BRE Banku SA**:

- W wyniku umowy podpisanej z Polkomtelem, właścicielem sieci Plus GSM, od 13 grudnia 2006 r. mBank (internetowe ramię BRE Banku SA) świadczy usługi telekomunikacyjne jako wirtualny operator komórkowy (MVNO) pod marką mBank mobile. Jest to pierwsza, nie tylko w Polsce, ale i na świecie, tego typu umowa pomiędzy instytucją bankową a telekomunikacyjną. Usługa telekomunikacyjna mBanku będzie działała jak program lojalnościowy – użytkownik „mobile” korzystający z karty płatniczej mBanku będzie otrzymywał dodatkowe minuty rozmów. W pierwszej fazie działalność mBanku na rynku telekomunikacyjnym ma ograniczyć się do „tradycyjnych” usług: połączeń głosowych, SMS-ów i MMS-ów. W 2007 r. bank chce umożliwić bezprzewodowy dostęp do internetu i rozmowy w technologii VoIP (przesył głosu przez internet).

INNE INFORMACJE

- ❖ 19 października 2006 r. prezydent Lech Kaczyński podpisał nowelizację prawa bankowego, która pozwala na dokonywanie podziału banków. Ustawa weszła w życie z dniem podpisania, czyli 19 października 2006 r. Nowelizacja prawa bankowego ma związek z podpisaną w kwietniu ub.r. umową rządu z UniCredito (UCI) dotyczącą fuzji Banku Pekao SA i Banku BPH SA. UCI zobowiązał się, że przed połączeniem polskich banków wydzieli z Banku BPH SA 200 oddziałów, które sprzeda zewnętrznemu inwestorowi.
- ❖ Ministerstwo Finansów wybrało na 2007 rok 15 banków na dealerów skarbowych papierów wartościowych. Są to (w kolejności odpowiadającej pozycji zdobytej w konkursie): BRE Bank SA, Bank Pekao SA, Societe Generale SA Oddział w Polsce, PKO BP SA, Bank BPH SA, Bank Handlowy w Warszawie SA, Bank Millennium SA, ING Bank Śląski SA, Kredyt Bank SA, Calyon Bank Polska SA, Deutsche Bank Polska SA, Raiffeisen Bank Polska SA, HSBC Bank Polska SA, Dresdner Bank AG SA Oddział w Polsce, ABN Amro Bank SA (Polska) SA.

- ❖ Komisja Nadzoru Finansowego zamierza w 2007 r. opracować założenia nowej strategii nadzoru opartej na kryterium ryzyka. Zgodnie z nową metodologią rozróżniane będą podmioty i produkty bardziej i mniej ryzykowne. Podmioty i produkty o potencjalnie większym ryzyku dla klienta zostaną objęte prewencyjnym nadzorem. KNF zamierza oprzeć się na standardach stosowanych już przez organy nadzoru i regulacji z Europy Zachodniej, jak np. przez brytyjską *Financial Services Authority*. Stąd planowana jest współpraca z brytyjskim regulatorem. Wprowadzenie tego systemu w Wielkiej Brytanii zajęło sześć lat. Założenia nowej strategii nadzoru powinny zostać opracowane w I półroczu 2007 r.
- ❖ 30 listopada 2006 r. w londyńskim hotelu Dorchester odbyła się doroczna finałowa Gala najlepszych banków świata w ocenie prestiżowego miesięcznika „The Banker”. W opinii ekspertów najlepszą instytucją finansową w mijającym roku w Polsce został BRE Bank SA, któremu przyznana została nagroda „Bank of the Year 2006 in Poland”.
- ❖ W grudniu 2006 r. rząd przyjął projekt nowelizacji ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych i zrzeszających, który zakłada nieodpłatne przekazanie akcji BGŻ SA byłym i obecnym pracownikom. Nowelizacja polega na tym, że zrezygnowano z określenia konkretnego terminu tej operacji. Początkowo terminem przekazania 15% akcji banku miał być 4 listopada 2005 r.
- ❖ Najpóźniej w marcu 2007 roku Open Finance, firma doradztwa finansowego, otworzy swój oddział w Dublinie. Poza kredytami hipotecznymi i pomocą w nabyciu mieszkania w Polsce Open Finance zamierza oferować m.in. fundusze inwestycyjne i plany systematycznego oszczędzania. Według różnych szacunków w Irlandii mieszka obecnie ok. 140 tys. Polaków. Także banki przygotowują specjalną ofertę dla Polaków, którzy mieszkają w Irlandii i Anglii. Są to BZ WBK SA, Bank Handlowy w Warszawie SA i Kredyt Bank SA.

Źródła informacji:

- www.nbp.pl
- www.bise.pl
- „Rzeczpospolita”, „Parkiet”, „Gazeta Bankowa”, „Puls biznesu”, październik–grudzień 2006 r.